

Jegyzőkönyv.

Felvétetett az *Országos Magyar Párt Közgazdasági Szakosztályának* Szatmáron, 1930 október 25-én tartott nyilvános közgazdasági gyűléséről.

Jelen vannak:

A Szakosztály tagjai közül: Gyárfás Elemér elnök, Berivoy István főtitkár, dr. Abrudbányay Ede földbirtokos, orsz. képviselő, Kolozsvár, gróf Béldi Kálmán nagybirtokos, Zsibó, dr. Desbordes Ernő földbirtokos, Sajóudvarhely, dr. György József földbirtokos, orsz. képviselő, Marosvásárhely, dr. Kotzó Jenő földbirtokos, Nagykágya, Kövér Gusztáv földbirtokos, Nagyvárad, dr. László Dezső orsz. képviselő, Gyergyószentmiklós, dr. Nagy Endre G. E. titkár, Dés, Pekri Géza földbirtokos, Dicsőszentmátrón, Purgly László, az aradmegyei G. E. elnöke, Sofronya, dr. Szász Ferenc, a Magyar Nép szerkesztője, Kolozsvár, báró Szentkereszthy Béla orsz. képviselő, Árkos, Török Bálint az E. G. E. főtitkára, Kolozsvár, Szabó Béni szücsmester, orsz. képviselő, Brassó, Hexner Béla vegyész-mérnök, Kolozsvár, Csiszár Lajos építész, Marosvásárhely, dr. Lakatos Sándor gyáriparosszövetségi titkár, Marosvásárhely, Szücs Kálmán asztalosmester, ipartestületi elnök, Szatmár, báró Jósika János orsz. képviselő, Kolozsvár, dr. Parecz Béla orsz. képviselő, Arad, dr. Fábíán László szenátor, Barót, László Endre, a Transsylvania Bank ügyvezető alelnöke, Kolozsvár, Kispál László, Kolozsvár, Sándor Béla, a Minerva Biztosító R.-T. igazgatója, Kolozsvár, dr. Török Andor, a Kézdivásárhelyi Tptár elnöke, Kézdivásárhely, dr. Vetzák Ede, a Nagykárolyi Takarékpénztár elnöke, Nagykároly, Ciffra Kálmán ny. főispán, a Biharmegyei Takarékpénztár elnöke, Nagyvárad, Hegedüs Sándor orsz. képviselő, Nagyvárad, Tunyoghy Lajos, a Tenkei Taka-

rékpénztár vezérigazgatója, Tenke, dr. Balogh Elek, az Egyesült Kisegítő Tptár vezérigazgatója, Torda.

Továbbá: Dr. Árkossy Jenő, Nyárádszereda, K. Balogh Ferenc, Nagyszalonta, Bartalis Ferenc ügyvéd, Fogaras, dr. Böszörményi Károly, Petyén, báró Bánffy Dániel, Fugad, gr. Béldi Gergely, Dicsőszentmárton, dr. Boros Béni, Gurahonc, Bottyán István, Szatmár, Bikfalvy Albert, Berindán, dr. Barabás Béla orsz. képviselő, Dicsőszentmárton, gróf Bethlen László, Kolozsvár, gróf Dégenfeld Miksa, Erdőszáda, Domahidy István, Domahida, Ember Géza, Darócz, dr. Gyulay János, Temesvár, dr. Harcsár Géza, Szatmár, dr. Helmezy József, Petyén, Hercz Henrik mérnök, Szatmár, Jolsvay Imre, Szatmár, b. Kovács Gusztáv, Szatmár, Keresztes János ref. lelkész, Brád, Kemény Béla mérnök, Nagyvárad, dr. Kovács Károly ügyvéd, Csíkszereda, dr. Kriván Gyula, Temesvár, dr. Kölcsey Ferenc földbirtokos, Domahida, Latorján István, Szatmár, Lengyel György, Odvas, Laár Ferenc orsz. képviselő, Parajd, dr. Markovits Manó ny. főispán, Nagyvárad, if j. Müller Ferenc, Szigetcsorbánmező, Oláh Sándor, Szamoskrassó, dr. Südy Tibor, Szatmár, Steiner József igazgató, Szatmár, Szücs Elemér, Nagyenyed, dr. Soos István, Nagyvárad, dr. Székely Ákos ügyvéd, Máramarossziget, Takácsy Miklós földbirtokos, Curtici, dr. Weisz Sándor, Szatmár, Werner Oszkár, Szatmár, stb. stb.

Távolmaradásukat kimentették: Gróf Bethlen Bálint nagybirtokos, Keresd, dr. Eöry István, Magyarigen, Endre Károly, a Temesvári Kereskedők Egyesületének főtitkára, Temesvár, Mikó László földbirtokos, Nyárádszentlászló, Szentiványi József földbirtokos, Farnos, dr. Szoboszlai László földbirtokos, Nyárádszereda, Reinhart Gyula, az Ipartestületek Szövetségének ügyv. elnöke, Arad, Budai Tibor iparos, Nagyvárad, Barthos Béla, a Brassói Népbank vezérigazgatója, Brassó, dr. Miklossy Viktor, a Gyergyói Első Takarékpénztár vezérigazgatója, Puskás István, a Gyergyói Bank és Takarékpénztár vezérigazgatója, Gyergyószentmiklós, Bodor Bertalan, a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank ügyv. igazgatója, dr. Ferencz József, a Hitelszövetkezetek Szöv. igazgatója, Gombos Benő kereskedő, dr. Lemer Sándor ügyvéd, Kolozsvár, dr. Fekete Andor ügyvéd, Ma-

rosvásárhely, dr. Garda Kálmán, a Hangya Központ alelnöke, Horváth Pál, az Alsófehérvármegyei Takarékpénztár vezérigazgatója, Szigeti Béla, a Nagyenyedi Kisegítő Tptár vezérigazgatója, Nagyenyed, Szemere Miklós, a Biharmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója, Nagyvárad, dr. Barabás Andor kereskedő, Sepsiszentgyörgy, Becsek Aladár, az Udvarhelymegyei Takarékpénztár vezérigazgatója, Székelyudvarhely, dr. Szöllösi Ödön, Székelyudvarhely, Kun Richard, a Kereskedő Szövetség elnöke, Temesvár.

1. *Gyárfás Elemér* elnök üdvözi a megjelenteket, a gyűlést megnyitja, előterjeszti elnöki megnyitóját és bejelenti, hogy a Szakosztály vezetősége az előadásokat és határozati javaslatokat kinyomatva szétosztotta s ezek az előző évek tárgyalási anyagával együtt a jelenlévők rendelkezésére állanak. Kéri, hogy ennek költségei fejében a jelenlévők 100 leit dr. Parecz György kezéhez sziveskedjenek lefizetni, minek ellenében meg fog küldetni részükre a gyűlés tárgyalási anyagát is tartalmazó végleges kiadvány.

A jegyzőkönyv vezetésével megbizva *Berivoy István* főtitkárt, bejelenti, hogy a gyorsírói feljegyzéseket *dr. Gergely Jenő* tanár eszközli s felkéri a közgyűlést, hogy jelen jegyzőkönyv hitelesítésére bizottságot küldjön ki.

A közgyűlés az elnöki bejelentéseket tudomásul veszi s a jegyzőkönyv hitelesítésére gróf Bethlen László, Török Bálint és dr. Lakatos Sándor tagokat delegálja.

2. *Berivoy István* főtitkár felolvassa az 1930. szeptember 8-án, Kolozsvárt tartott legutóbbi szakosztályi ülés jegyzőkönyvét.

A Szakosztály a jegyzőkönyvet észrevétel nélkül tudomásul veszi s annak hitelesítésére *dr. Balogh Elek* és *Desbordes Ernő* szakosztályi tagokat küldi ki.

3. *Elnök* bemutatja *Reinhart Gyula* előadását és határozati javaslatait *a magyar iparososztály* megszervezésére vonatkozólag.

Csiszár Lajos, Fábíán László, dr. Südy Tibor és Keresztes János hozzászólásai után,

a Szakosztály az előadó javaslatait egyhangulag elfogadja.

4. *Csiszár Lajos* bemutatja az *ipari szakoktatásra* vonatkozó előadását és határozati javaslatait.

A Szakosztály az előadó határozati javaslatait változtatás és hozzászólás nélkül elfogadja és Csiszár Lajost az ipari szakoktatás érdekében végzett munkájáért melegen ünnepli.

5. *Dr. Lakatos Sándor* bemutatja a *munkakamarákra* vonatkozó előadását és javaslatait.

A Szakosztály az előadó javaslatait egyhangulag elfogadja.

6. *Szabó Béni* előadást tart az *iparosság adóterheiről* és előterjeszti határozati javaslatait.

A Szakosztály az előadó javaslatait dr. Lakatos Sándor, dr. Weisz Sándor, dr. Südy Tibor, Csiszár Lajos, dr. Balogh Elek és dr. Kotzó Jenő kiegészítő indítványaival egyhangulag elfogadja.

7. *Hexner Béla* bemutatja a *nagyipar főbb problémáira* vonatkozó előadását és határozati javaslatait.

A Szakosztály az előadó javaslatait egyhangulag elfogadja.

8. *Dr. Lakatos Sándor* bemutatja a *szociális biztosítás* kérdésére vonatkozó előadását és határozati javaslatait, azok 5. pontjának bizonyos kiegészítésével.

A Szakosztály az előadó javaslatait egyhangulag elfogadja.

9. *Elnök* bemutatja *dr. Eöry István* előadását és határo-

zati javaslatait a *munkásbiztosítási törvénynek a mezőgazdaságot érintő rendelkezéseire* vonatkozólag.

A Szakosztály az előterjesztett javaslatokat egyhangulag elfogadja és elnök javaslatához képest kimondja, hogy a munkásbiztosításnak a magántisztviselőket érintő kérdéseire nézve a parlamenti csoport a törvény tárgyalása előtt kérje ki az érdekképviselői testületek véleményét, minthogy a kérdésnek ez az ága technikai okokból nem volt előkészíthető.

10. *Elnök* bemutatja *dr. Bernád Ágoston* előadását és javaslatait *az egységes új ipartörvényre* vonatkozólag.

A Szakosztály a javaslatot Csiszár Lajos kiegészítésével elfogadja.

11. *Csiszár Lajos* bemutatja *a közszállításokban és közmunkákban való részesedésre* vonatkozó előadását és javaslatait.

A Szakosztály a javaslatot egyhangulag elfogadja.

12. *Elnök* az ipari kérdések letárgyalása után meleg szavakban méltatja az iparos-osztály nagy jelentőségét.

Szücs Kálmán szatmári ipartestületi elnök hasonló értelemben szólal fel.

Helybenhagyólag tudomásul vétetik.

13. *Elnök* bemutatja *a pénzügyi válság, a tőkehiány és a kamatlábpolitikára* vonatkozó előadását és határozati javaslatait.

A kérdéshez hozzászólnak Desbordes Ernő, Hexner Béla, dr. Lakatos Sándor, dr. Fábíán László, dr. Nagy Endre, dr. Abrudbányay Ede, dr. Kriván Gyula és dr. Kovács Árpád.

A Szakosztály elfogadja az előadói javaslatot, Desbordes Ernő fenntartott külön véleményével szemben, Hexner Béla és Kovács Árpád kiegészítésével.

14. *Dr. Balogh Elek* bemutatja *az erdélyi magyar vidéki pénzügyintézetek helyzetére* vonatkozó előadását és határozati javaslatait.

A kérdéshez hozzászólnak: Dr. Árkossy Jenő, Hexner Béla, Keresztes János, László Endre, dr. Lakatos Sándor, dr. Kovács Árpád, dr. Torday József és Vajda Béla.

Elnök az ülést délben 1 óra 50 perckor megszakítja.

*

Elnök az ülést délután 3 órakor ismét megnyitja.

Az ülés megszakítása előtt tárgyalás alá vett javaslatokhoz pótlólag hozzászól még dr. Kovács Károly és az összes felszólalásokra reflektál dr. Balogh Elek előadó és Gyárfás Elemér elnök.

A Szakosztály – Hexner Béla ellenindítványával szemben – dr. Balogh Elek határozati javaslatát, az 1. pontnak a dr. Árkossy Jenő által ajánlott szövegezésével és László Endre kiegészítő indítványaival együtt elfogadja.

15. *Báró Jósika János* bemutatja *az Erdélyi Magyar Földhitelintézetre* vonatkozó előadását és határozati javaslatait.

László Endre, báró Jósika János előadó és *dr. György József* hozzászólása után

a Szakosztály az előadói javaslatot egyhangulag elfogadja.

16. *Gróf Bethlen László* bemutatja *a hitelszövetkezetekre* vonatkozó előadását és határozati javaslatait.

Dr. Lakatos Sándor, dr. Árkossy Jenő, báró Jósika János és előadó felszólalásai után,

a Szakosztály az előadói javaslatot egyhangulag elfogadja.

17. *Elnök* bemutatja *dr. Garda Kálmán* előadását és határozati javaslatait *a Hangyaszövetkezetekre* vonatkozólag.

A határozati javaslat egyhangulag elfogadtatik.

18. *Sándor Béla* bemutatja a *biztosítás jelentőségére* vonatkozó előadását és határozati javaslatát.

A Szakosztály az előadói javaslatot hozzászólás nélkül egyhangulag elfogadja.

19. *Dr. Lakatos Sándor* bemutatja a *kereskedelmi és iparkamarákra* vonatkozó előadását és határozati javaslatait.

A Szakosztály a javaslatot Elnök és előadó kiegészítéseivel elfogadja.

20. *Elnök* bemutatja *Kun Richárd* előadását és javaslatait a *kereskedelem szabadságát és fejlődését akadályozó jelenségekről*.

A javaslatok egyhangulag elfogadtatnak.

21. *Elnök* bemutatja *Endre Károly* javaslatait a *kereskedelem adóterheiről*.

A javaslatok egyhangulag elfogadtatnak.

22. *Elnök* bemutatja *dr. Barabás Andor* előadását és javaslatait a *kiskereskedők serelmeiről és kívánságairól*.

A javaslatok egyhangulag elfogadtatnak.

23. *Dr. Parecz Béla* bemutatja előadását és javaslatait az *igazságszolgáltatási bajokra* vonatkozólag.

A javaslatok egyhangulag elfogadtatnak.

24. *Dr. Parecz György* bemutatja a *hadikölcsönkötvények beváltására és a magyar postatakarékpénztári betétek kifizetésére* vonatkozó előadását és határozati javaslatait.

A Szakosztály a javaslatokat egyhangulag elfogadja.

25. *Dr. Szász Ferenc* bemutatja a *gabonaválságra* vonatkozó előadását és határozati javaslatait.

A Szakosztály az előadói javaslatot báró Jósika János kiegészítésével elfogadja.

26. *Desbordes Ernő* bemutatja az állattenyésztés és állatkereskedelemre vonatkozó előadását és határozati javaslatait.

A Szakosztály az előadó javaslatait egyhangulag elfogadja.

27. *Dr. Abrudbányay Ede* bemutatja a mezőgazdasági szakoktatásra vonatkozó előadását és határozati javaslatait.

A Szakosztály az előadó javaslatait egyhangulag elfogadja.

28. *Dr. Oberding József* bemutatja az agrárreformmal kapcsolatban még megoldandó kérdésekre vonatkozó előadását és határozati javaslatait.

A Szakosztály az előadói javaslatot dr. Kriván István, dr. Parecz György, dr. Kotzó Jenő és dr. Parecz Béla kiegészítő indítványaival elfogadja.

29. *Elnök* javasolja, hogy *Horváth Pálnak* a szőlőgazdaság és borértékesítésre vonatkozó javaslatai vétessenek le a napirendről.

A Szakosztály Elnök javaslatához képest a kérdést a napirendről leveszi s kimondja, hogy az előadói javaslatok s a beérkezett ellenvélemény kiadandók Török Bálint, dr. Kotzó Jenő, Horváth Pál, Winkler Gyula és Schöppner Sámuelből álló bizottságnak és ezek véleményei közlendők a parlamenti csoporttal mihez tartás végett.

30. *Elnök* bemutatja *dr. Szöllösi Ödönnek* a szeszgyártásra és szeszkereskedelemre vonatkozó előadását és határozati javaslatait.

A Szakosztály az előadói javaslatot egyhangulag elfogadja.

31. *Szücs Elemér* előadást tart az erdőgazdaság főbb problémáiról és előterjeszti határozati javaslatait.

A Szakosztály az előadói javaslatait elfogadja.

32. *Dr. Kovács Károly* előadást tart *a székelyföldi közbirtokosságok problémáiról* és előterjeszti határozati javaslatait.

A Szakosztály az előadó javaslatait egyhangulag elfogadja.

33. *Elnök* bemutatja *Mikó Lászlónak mezőgazdasági organizációink kiépítésére* vonatkozó előadását és javaslatait.

A Szakosztály az előadói javaslatokat *Török Bálint* indítványával és *Elnök* kiegészítésével együtt, egyhangulag elfogadja.

34. *Dr. Nagy Endre* bemutatja *a mezőgazdasági kamarákra* vonatkozó előadását és határozati javaslatait.

A Szakosztály az előadói javaslatot *Takácsy Miklós* módosításával elfogadja.

35. *Elnök* hálás köszönetet mond az előadóknak és felszólalóknak értékes munkájukért, örömeinek ad kifejezést, hogy ennyi fontos kérdést magas nivón és szakszerűen letárgyalni sikerült és bejelenti, hogy az elfogadott határozati javaslatokat a nagygyűlés elé fogja terjeszteni, melynek jóváhagyása után a pártvezetőség és a parlamenti csoport mindent meg fog tenni ezek végrehajtása érdekében.

Meleg szavakban köszönetet mond a megjelenteknek a fontos kérdések iránt tanúsított érdeklődésükért és a gyűlés komoly, tárgyilagos és ünnepélyes lefolyásáért s a jelenlévők lelkes éljenzése mellett, a gyűlést bezárja.

K. m. f.

Gyárfás Elemér s. k.
elnök.

Berivoy István s. k.
jegyzőkönyv-vezető.

Hitelesítjük:

Gróf Bethlen László s. k.
Dr. Lakatos Sándor s. k.
Török Bálint s. k.